

kwader trouw gebruikt.¹ Deze twee voorwaarden zijn met andere woorden alternatief en dienen niet, zoals onder de UDRP het geval is, cumulatief te worden vervuld.²

Het Arbitragepanel was van oordeel dat de klager rechten had ten opzichte van de domeinnaam. Het panel oordeelde eveneens dat de houder van de domeinnaam ook rechten kon doen gelden met betrekking tot de domeinnaam. Dit nam evenwel niet weg dat de domeinnaam te kwader trouw werd geregistreerd, aangezien deze werd geregistreerd ten einde de houder van een dergelijke naam waarop in de nationale en/of communautaire wetgeving een recht is erkend of ingesteld of een overheidsinstantie te verhinderen deze naam in een overeenkomstige domeinnaam weer te geven en een patroon van dergelijk gedrag kon worden aange- toond.

Aangezien de registratie van de domeinnaam speculatief en onrechtmatig werd bevonden, beval het panel de in- trekking van de domeinnaam. De overdracht van de domeinnaam kon niet worden bevolen, aangezien de kla- ger niet voldeed aan de algemene crite- ria om in aanmerking te komen die zijn vermeld in art. 4 lid 2 onderdeel b Verordening EG/2733/2002 (art. 22, 11 Verordening EG/874/2004).

II. Procedure voor Rechtbank Arnhem
Ingevolge art. 22 lid 13 Verordening 874/2004 zou deze beslissing bindend zijn voor de partijen en het register, tenzij er binnen dertig kalenderdagen na de kennisgeving van het resultaat van de ADR-procedure aan de partijen een gerechtelijke procedure wordt ingeleid. Binnen deze termijn heeft Traffic Web Holding b.v. een procedure aangespan- nen tegen het Ministerie van Cultuur en Toerisme van de Republiek Turkije voor de Rechtbank te Arnhem. Tot zolang de rechter deze zaak niet defi- nitief heeft beslecht, blijft de domein- naam on hold.

Essentieel voor Rechtbank Arnhem is de vraag of de procedure tegen de juiste instantie werd ingesteld. Zoniet, werd volgens de rechtbank niet binnen de dertig kalenderdagen een gerechtelijke procedure ingeleid en is de beslissing van het Arbitragepanel definitief. Rechtbank Arnhem merkt op dat de procedure werd aangespannen tegen het Ministerie van Cultuur en Toerisme van de Republiek Turkije en niet tegen de

oorspronkelijke klager in de ADR- procedure, met name de Republiek Turkije, vertegenwoordigd door de consul-generaal Nejat Akcal.

Rechtbank Arnhem is van oordeel dat Traffic Web Holding b.v. de Republiek Turkije had moeten dagvaarden, tenzij het aan de Republiek Turkije moet worden toegerekend dat Traffic Web Holding b.v. heeft gedagvaard zoals ze dat deed, omdat een bevoegd vertegen- woordiger van het Ministerie van Bui- tenlandse Zaken van de Republiek Turkije Traffic Web het advies heeft gegeven om het Ministerie van Cultuur en Toerisme te dagvaarden.

Waar dit geschil ogenschijnlijk leek te gaan over domeinnamen, is men plots verzand in een discussie over de inter- nationale vertegenwoordigingsbevoegd- heid van een staat. Nochtans lijkt deze discussie overbodig. De Nederlandse rechter had zich er namelijk toe kunnen beperken de ontvankelijkheidsvoor- waarde van de vordering van Traffic Web Holding b.v. na te gaan. Hierbij had de rechter er rekening mee kunnen houden dat de enige uitzondering die bestaat op het bindend zijn van het re- sultaat van de ADR-procedure zich voordoet wanneer een gerechtelijke procedure tegen de beslissing wordt ingeleid. Vermits uitzonderingen strikt geïnterpreteerd moeten worden, is het duidelijk dat deze gerechtelijke proce- dure door één van de partijen in de ADR-procedure tegen de andere partij in de ADR-procedure moet worden gevoerd. Het Ministerie van Cultuur en Toerisme van de Republiek Turkije was duidelijk geen partij in de ADR-proce- dure en dus kon de rechter stellen dat de vordering van Traffic Web Holding b.v. onontvankelijk was. Het feit dat iemand bij de Turkse overheid een verkeerd juridisch advies heeft gegeven is hierbij niet aan de orde.³ Het blijft de verantwoordelijkheid van de klagende partij om de juiste partij te dagvaarden. Het tussenvonniss van Rechtbank Arn- hem valt dan ook te betreuren, vermits het uitblijven van een definitieve be- slissing over de ontvankelijkheid ervoor zorgt dat er onzekerheid blijft bestaan over het al dan niet definitief zijn van de ADR-beslissing, zelfs wanneer het duidelijk is dat de verkeerde partij werd gedagvaard.

Jan Janssen

- 1 ADR Rule 11(d)(1). Deze twee voorwaarden zijn met andere woorden alternatief en dienen niet, zoals onder de UDRP het geval is, cumulatief te worden vervuld.
- 2 Zie o.m. zaaknr. 1644, *Dansk Internet Forum, Per Koelle vs. Zhonglan*, 22 september 2006 (dk-hostmaster.eu); zaaknr. 2814, *FraWe media GmbH vs. Multam BV*, 20 november 2006 (porn.eu); en zaaknr. 2806, *Henri-Lloyd Limited, Mr Clive Richardson vs. Minisoft, Lda, Antonio Nuno*, 12 december 2006 (henrilloyd.eu).
- 3 Hiervoor zou Traffic Web Holding b.v. in een andere procedure eventueel kunnen overwegen om een aansprakelijkheidsvordering in te stellen tegen de Republiek Turkije.

107 Rechtbank 's-Gravenhage (sector ci- viel recht) 11 februari 2009 303218 / HA ZA 08-300

civiel

Partijen:

in de zaak van

1. de besloten vennootschap met be- perkte aansprakelijkheid Wegener ICT Media BV, gevestigd te Apeldoorn,
  2. de besloten vennootschap met be- perkte aansprakelijkheid Wegener Me- diaventions BV, gevestigd te Amster- dam, eiseressen,
- advocaat mr. H.J.A. Knijff,

tegen:

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Innoweb BV, gevestigd te Holten, gedaagde, advocaat mr. W. den Hertog.

Eiseressen zullen hierna gezamenlijk in enkelvoud worden aangeduid als We- gener. Gedaagde zal Innoweb worden genoemd. Voor Wegener is de zaak behandeld door mr. J.C.H. van Manen en mr. L.E. Fresco, advocaten te Am- sterdam. Voor Innoweb is de zaak be- handeld door mr. P.H.J. Nij Bijvank, advocaat te Enschede.

1. De procedure

1.1. Het verloop van de procedure blijkt uit:

- de dagvaarding van 16 januari 2008, met producties A1-A7 en B;
- de conclusie van antwoord, met pro- ducties 1-6;

- het tussenvonnis van 4 juni 2008 waarin een comparitie van partijen is bevolen;
- het proces-verbaal van comparitie van 21 oktober 2008 en de daarin genoemde stukken.

1.2. Vonnis is nader bepaald op heden.

2. De feiten

2.1. Wegener biedt via het domein AutoTrack.nl een website aan waarop particulieren en autobedrijven tegen betaling advertenties voor te koop aangeboden auto's kunnen plaatsen. Het aantal gepubliceerde advertenties verandert dagelijks. Gemiddeld worden er meer dan 200.000 advertenties aangeboden.

2.2. Bezoekers van AutoTrack.nl kunnen de verzameling advertenties online doorzoeken op basis van een aantal selectiecriteria zoals merk, model, uitvoering, bouwjaar, prijs, kleur, accessoires, type aanbieder en garanties. Na invoering van een zoekopdracht krijgt de bezoeker een resultatenoverzicht gepresenteerd waarin per auto het merk, het type, het bouwjaar, de kilometerstand, de prijs en gegevens over de aanbieder worden vermeld. Het resultatenoverzicht bevat ook links naar de pagina met de volledige advertentie van de betreffende auto. De volledige advertentie bevat maximaal 24 categorieën van gegevens over de aangeboden auto, te weten: merk, model, uitvoering, foto's, aanbieder, mededelingen, prijs, bouwjaar, kilometerstand, brandstof, carrosserie, aantal deuren, kleur, transmissie, aantal versnellingen, motorinhoud, vermogen, gewicht, APK, BTW-auto, opties en accessoires, bijzonderheden, technische gegevens en testverslagen.

2.3. Innoweb biedt sinds begin 2007 via haar website onder het domein Gaspedaal.nl een zogeheten dedicated meta-search engine aan waarmee kan worden gezocht in diverse verzamelingen van autoadvertisenties die op de websites van derden worden aangeboden, waaronder de door Wegener via AutoTrack aangeboden verzameling. Innoweb biedt niet de mogelijkheid aan particulieren of autobedrijven om advertenties op Gaspedaal.nl te plaatsen.

2.4. Met een aantal onlineaanbieders van autoadvertisenties heeft Innoweb afspraken gemaakt over de terbeschikkingstelling van de gegevensverzameling. Een dergelijk afspraak heeft

Innoweb niet met Wegener en ook anderszins heeft Wegener geen toestemming gegeven voor het gebruik van haar gegevensverzameling door Innoweb.

2.5. De advertentieverzamelingen van partijen waarmee Innoweb geen afspraken heeft gemaakt, zoals die van Wegener, worden real time doorzocht. Dat houdt in dat de zoekmachine van Innoweb een zoekopdracht niet uitvoert op een eigen kopie van de gegevensverzameling. In plaats daarvan doorzoekt de zoekmachine bij elke zoekopdracht opnieuw de oorspronkelijke gegevensverzameling.

2.6. Bezoekers van Gaspedaal.nl kunnen de diverse advertentieverzamelingen online doorzoeken op basis van een aantal selectiecriteria zoals merk, model, uitvoering, bouwjaar, prijs en kleur. Na invoering van een zoekopdracht krijgt de bezoeker een resultatenoverzicht gepresenteerd waarin per auto de volgende zeven gegevens worden weergegeven: merk, model, uitvoering, bouwjaar, kilometerstand, prijs en een thumbnail (verkleinde foto). Het resultatenoverzicht meldt van elke auto ook de bron (of eventueel bronnen) van de gegevens, dat wil zeggen de naam van de website waarop de advertentie wordt gepubliceerd, bijvoorbeeld 'bron: AutoTrack'. Ten slotte bevat het resultatenoverzicht deep links naar de pagina met de volledige advertentie van de betreffende auto bij de bron. Indien de auto in meer dan een bron wordt aangeboden, krijgt de gebruiker eerst de gelegenheid om de bron van zijn keuze te selecteren.

2.7. Op 15 oktober 2007 heeft Wegener Innoweb in kort geding gedagvaard voor de voorzieningenrechter van de Rechtbank Utrecht. Wegener vorderde - samengevat - een verbod op het opvragen, hergebruiken of anderszins toegankelijk maken van de AutoTrack databank. De voorzieningenrechter heeft de vorderingen bij vonnis van 21 november 2007 afgewezen.

3. Het geschil

3.1. Wegener vordert - samengevat - dat de rechtbank verklaart voor recht dat Innoweb inbreuk heeft gemaakt op haar databank- en geschriftenrechten, althans onrechtmatig jegens haar heeft gehandeld, alsmede dat de rechtbank Innoweb gelast zich van inbreuken en onrechtmatig handelen te onthouden, op straffe van een dwangsom, met veroordeling van Innoweb tot een schade-

vergoeding op te maken bij staat en veroordeling van Innoweb in de proceskosten in de zin van art. 1019h Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (hierna: Rv).

3.2. Aan haar vorderingen legt Wegener ten grondslag dat Innoweb met Gaspedaal.nl inbreuk maakt op haar databankenrecht, haar auteursrecht en haar rechten op grond van geschriftenbescherming. Daarnaast betoogt Wegener dat het handelen van Innoweb onrechtmatig is en in strijd is met haar gebruiksvoorwaarden. Innoweb voert verweer. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

databank

4.1. Naar het oordeel van de rechtbank is de via AutoTrack.nl gepubliceerde verzameling van autoadvertisenties een databank in de zin van art. 1 lid 1 onder a Databankenwet (hierna: Dw), dat wil zeggen: 'en verzameling van werken, gegevens of andere zelfstandige elementen die systematisch of methodisch geordend en afzonderlijk met elektronische middelen of anderszins toegankelijk zijn en waarvan de verkrijging, de controle of de presentatie van de inhoud in kwalitatief of kwantitatief opzicht getuigt van een substantiële investering'. Dat het een verzameling betreft van zelfstandige elementen die systematisch zijn geordend en die afzonderlijk met elektronische middelen toegankelijk zijn, is niet in geschil. Innoweb betwist slechts dat de verkrijging, controle en presentatie van de inhoud van de advertentieverzameling in kwalitatief en kwantitatief opzicht getuigt van een substantiële investering. Die betwisting kan geen standhouden in het licht van de vaststaande feiten.

4.2. In dit verband steit de rechtbank voorop dat vaststaat dat de verzameling van Wegener een zeer groot aantal elementen omvat, te weten gemiddeld meer dan 200.000 advertenties. Tevens staat vast dat Wegener de inhoud van de verzameling dagelijks moet aanpassen en dat zij op jaarbasis meer dan 800.000 verschillende advertenties aanbiedt. Reeds gelet op die omvang is aanneemelijk dat de inspanningen die Wegener verricht om de advertenties te verkrijgen, online te presenteren en op juistheid te controleren een substantiële investering van haar vergen.

4.3. Dat de verkrijging, presentatie en controle een substantiële investering van Wegener hebben gevegd, wordt bovendien ondersteund door ten minste een deel van de met 150 facturen onderbouwde specificatie van de kosten die Wegener heeft overgelegd (productie A4, sub 7-14 en 25) en uitgebreid heeft toegelicht. Volgens die specificatie bedraagt de investering in totaal circa €4 miljoen. Hetgeen Innoweb hier tegenin heeft gebracht, is onvoldoende om het substantiële karakter van de investering van Wegener in twijfel te trekken.

4.4. Innoweb voert ten eerste aan dat niet van alle facturen kan worden vastgesteld of zij betrekking hebben op de autoadvertentieverzameling van Wegener, omdat de facturen niet uitdrukkelijk 'AutoTrack' vermelden en Wegener ook andere websites beheert.

Daargelaten dat van bepaalde facturen waarin AutoTrack niet uitdrukkelijk wordt genoemd, toch aannemelijk kan worden geacht dat de facturen betrekking hebben op investeringen ten behoeve van AutoTrack (bijvoorbeeld de facturen van Oracle, omdat Wegener – zoals zij onweersproken heeft aangevoerd – Oracle alleen inschakelt voor AutoTrack), laat het betoog van Innoweb onverlet dat in een aanzienlijk aantal facturen AutoTrack wel uitdrukkelijk wordt genoemd (productie A4, onder meer sub 7c, 7g, 7h, 7k, 7l, 7q, 7r, 7aa, 7bb, 7ff, 7gg, 7jj, 7kk, 7ll, 7mm, 7nn, 7oo, 7pp, 7qq, 7tt, 7uu, 8a, 8b, 8c, 8f, 8g, 8h, 8i, 8j, 8k, 8l, 8m, 8n, 8s, 8t, 8u, 8v, 8z, 8aa en 9b).

4.5. Ten tweede voert Innoweb aan dat van de facturen waarop AutoTrack wel staat vermeld, niet kan worden vastgesteld of die facturen specifiek betrekking hebben op de verzameling occasions of ook op de verzameling advertenties betreffende klassiekers, bedrijfswagens en nieuwe auto's. Dat betoog treft geen doel omdat Wegener onweersproken heeft gesteld dat de laatstgenoemde advertenties in dezelfde verzameling zijn opgenomen als de (overige) advertenties betreffende occasions. Het betoog van Innoweb dat zij die categorieën niet onderzoekt, doet niet terzake bij de beoordeling van de omvang van de investering van Wegener. Daar komt bij dat Wegener, onderbouwd met concrete voorbeelden, heeft aangevoerd dat Innoweb de advertenties betreffende klassiekers en bedrijfswagens wel degelijk onderzoekt

en dat de advertenties betreffende nieuwe auto's slechts een klein deel, te weten 3,3%, vormen van de totale verzameling, zodat de gestelde investering in ieder geval geacht moeten worden grotendeels betrekking te hebben op de gegevensverzameling die Innoweb doorzoekt.

4.6. Ten derde neemt Innoweb ten onrechte het standpunt in dat de investeringen van Wegener met betrekking tot de website en hardware buiten beschouwing moeten worden gelaten. Innoweb verwijst in dit verband naar een arrest van Hof Arnhem waarin dat hof oordeelde dat kosten die zijn gemoed met het vervaardigen van een website niet als relevante investeringen gelden omdat in de huidige tijd elke zich respecterende ondernemer een website nodig heeft (Hof Arnhem 4 juli 2006, LJN AY0089, Zoekallemuizen.nl). Dat oordeel heeft betrekking op de publicatie van woningadvertenties op de websites van makelaars. Het hof heeft daarbij aangenomen dat een makelaar zijn website ook nodig zou hebben anders dan voor het publiceren van woningadvertenties, zodat de investeringen in de website als zodanig niet specifiek betrekking hebben op de presentatie van die advertenties.

In de onderhavige zaak gaat het echter niet om investeringen in de algemene website van Wegener waarop tevens een verzameling autoadvertenties beschikbaar is, maar om investeringen in een website die specifiek is ontwikkeld voor de presentatie van die verzameling en ook uitsluitend voor dat doel wordt gebruikt. Die investeringen moeten daarom worden aangemerkt als investeringen in de presentatie van de gegevensverzameling.

4.7. Gelet op het voorgaande moet worden geconcludeerd dat de bezwaren die Innoweb naar voren heeft gebracht grotendeels niet opgaan ten aanzien van de in rechtsoverweging 4.4 opgesomde facturen. Die facturen onderbouwen het op zich al substantiële bedrag van ruim €1,7 miljoen. Op basis daarvan kan al worden geconcludeerd dat Innoweb de substantiële investering van Wegener onvoldoende heeft betwist. Daarom kan in het midden blijven of de bezwaren die Innoweb naar voren heeft gebracht tegen de overige facturen gegrond zijn.

opvragen en hergebruiken

4.8. Wat betreft de inbreuk op het databankenrecht van Wegener twisten

partijen ten eerste over het antwoord op de vraag of de uitvoering van een zoekopdracht via Gaspedaal.nl moet aangemerkt als het opvragen en hergebruiken van delen van de databank van Wegener door Innoweb (standpunt Wegener) of als het raadplegen door een bezoeker van Gaspedaal.nl van de door Wegener zelf ter beschikking gestelde databank waarbij de rol van Innoweb louter technisch en passief van karakter is (standpunt Innoweb).

4.9. De rechtbank is met Wegener van oordeel dat de uitvoering van een zoekopdracht moet worden aangemerkt als het opvragen en hergebruiken van een deel van haar databank door Innoweb. In dit verband stelt de rechtbank voorop dat de (Gemeenschaps)wetgever een ruime betekenis heeft willen geven aan de begrippen 'opvragen' en 'hergebruiken' (zie HvJ EG 9 november 2004, nr. C-203/02, *PbEU* 2004/1-10415, *The British Horseracing Board/William Hill Organization*, r.o. 51 over de betekenis van die begrippen in richtlijn 96/9/EG, waarop de Databankenwet is gebaseerd). Opvragen wordt gedefinieerd als: 'het permanent of tijdelijk overbrengen van de inhoud van een databank of een deel daarvan op een andere drager, ongeacht op welke wijze en in welke vorm' (art. 1 onderdeel c Dw). Hergebruiken wordt gedefinieerd als 'elke vorm van het aan het publiek ter beschikking stellen van de inhoud van een databank of een deel daarvan door verspreiding van exemplaren, verhuur, onlinetransmissie of transmissie in een andere vorm' (art. 1 onderdeel d Dw).

4.10. De handelingen van de server van Innoweb bij de uitvoering van een zoekopdracht via Gaspedaal.nl vallen onder voornoemde definities. Vaststaat namelijk dat bij de uitvoering van een zoekopdracht gegevens uit de databank van Wegener worden overgebracht op de server van Innoweb. Dat moet gelet op voornoemde definitie worden aangemerkt als het opvragen van een deel van de databank. Vervolgens stelt de server van Innoweb de opgevraagde gegevens ter beschikking aan de bezoeker van Gaspedaal.nl. Dat moet gelet op voorgaande definitie worden aangemerkt als het hergebruiken van een deel van de databank van Wegener.

4.11. Voornoemde handelingen van de server van Innoweb moeten worden gezien als handelingen van Innoweb. Die handelingen vinden immers plaats op haar server en vormen de kern van

de dienst die Innoweb de bezoekers van Gaspedaal.nl aanbiedt. Dat Innoweb die dienst alleen uitvoert op initiatief van de bezoeker en in zoverre passief is, maakt dat niet anders. Voor zover het feit dat het initiatief bij de bezoeker ligt, meebrengt dat de bezoeker mede verantwoordelijk is voor de uitvoering van de zoekopdracht, ontslaat dat Innoweb niet van haar eigen verantwoordelijkheid voor die handelingen.

4.12. Daar komt bij dat de rol van Innoweb niet louter technisch en passief is. Wat betreft het opvragen van de gegevens selecteert Innoweb immers de databanken waarin de bezoekers van Gaspedaal.nl kunnen zoeken en de criteria die de bezoekers daarbij kunnen gebruiken. Wat betreft het hergebruiken van de gegevens beperkt Innoweb zich niet tot weergave van de opgevraagde delen van de databank van Wegener. Innoweb presenteert de gegevens in haar eigen opmaak en combineert die met gegevens uit andere bronnen. Een en ander onderstreept dat het opvragen en hergebruiken (mede) handelingen zijn van Innoweb.

4.13. Dat de dienst van Innoweb gericht is op ontsluiting van een databank die Wegener zelf aan het publiek ter beschikking heeft gesteld, maakt het voorgaande niet anders. Dat het gaat om een publiek toegankelijke databank impliceert namelijk niet dat iedere verdere openbaarmaking en exploitatie van de databank door derden is toegestaan. Uit art. 3 en 4 Dw, in combinatie met art. 2 Dw, volgt dat de producent van een databank zich ook kan verzetten tegen het opvragen en hergebruik van delen van een databank die door hemzelf aan het publiek ter beschikking is gesteld voor zover het gaat om van substantiële delen van zijn databank of handelingen die anderszins in strijd zijn met de normale exploitatie van die databank of ongerechtvaardigde schade toebrengen aan zijn rechtmatige belangen. Dit wordt ook bevestigd door de rechtspraak Hof van Justitie EG (zie *Hill*-arrest, r.o. 61 en HvJ EG 9 oktober 2008, nr. C-404/07, Jur. 2008, 0000[auteur?], *Direct Media/Albert Ludwigs Universität Freiburg*, r.o. 53).

substantieel deel

4.14. Partijen verschillen voorts van mening over het antwoord op de vraag of er sprake is van opvragen en hergebruiken van een substantieel deel van de inhoud van de databank in de zin van

art. 2 lid 1 onderdeel a Dw. Wegener stelt zich op het standpunt dat in dit verband de resultaten van alle zoekopdrachten bij elkaar opgeteld moeten worden. Innoweb meent dat per zoekopdracht moet worden vastgesteld op er sprake is van een substantieel deel.

4.15. De rechtbank is met Innoweb van oordeel dat per zoekopdracht moet worden vastgesteld of er sprake is van een substantieel deel. In dit verband stelt de rechtbank voorop dat vaststaat dat Innoweb real time zoekt in de databank van Wegener. Dat wil zeggen dat de zoekmachine van Innoweb bij een zoekopdracht niet zoekt in een eigen bestand waarin de databank van Wegener is gekopieerd. In plaats daarvan vraagt de zoekmachine van Innoweb bij iedere zoekopdracht telkens de daarmee corresponderende gegevens op uit de databank van Wegener en presenteert de machine vervolgens een deel van die gegevens aan de gebruiker. Het opvragen en hergebruiken geschiedt dus per zoekopdracht en dus moet ook per zoekopdracht worden vastgesteld of er sprake is van een substantieel deel. Gesteld noch gebleken is dat de per zoekopdracht opgevraagde en hergebruikte gegevens in kwalitatief en kwantitatief opzicht een substantieel deel van de gehele inhoud van de databank van Wegener vormen.

4.16. Het betoog van Wegener dat de hiervoor genoemde uitleg van art. 2 lid 1 onderdeel a Dw de bescherming van databanken illusoir maakt omdat de server van Innoweb dermate veel zoekopdrachten verwerkt dat het resultaat is dat de inhoud van de databank op grote schaal wordt opgevraagd en hergebruikt, is ongegrond. De Databankenwet biedt namelijk uitdrukkelijk ook bescherming tegen het herhaald en systematisch opvragen en hergebruiken van niet-substantiële delen van de inhoud van de databank. Daarvoor bestaat een aparte bepaling, te weten art. 2 lid 1 onderdeel b Dw. Die bepaling beoogt bescherming te bieden tegen handelingen die door hun repetitieve en systematische karakter als cumulatief effect hebben dat een substantieel deel van een databank wordt gereconstrueerd of aan het publiek ter beschikking wordt gesteld (zie *Hill*-arrest, r.o. 89). Dat zijn exact de handelingen die Wegener Innoweb verwijt. Vanuit wetsystematisch oogpunt zou het daarom onjuist zijn om dergelijk handelen te kwalificeren als opvragen en herge-

bruiken van een substantieel deel en te toetsen aan art. 2 lid 1 onderdeel a Dw.

niet-substantiële delen

4.17. Afgezien van het hiervoor verworpen standpunt van Innoweb dat zij geen gegevens opvraagt en hergebruikt, is niet in geschil dat de handelingen van haar server kunnen worden aangemerkt als het herhaald en systematisch opvragen en hergebruiken van niet-substantiële delen van de inhoud van de databank van Wegener. Partijen verschillen in dit verband wel van mening over het antwoord op de vraag of dit handelen in strijd is met de normale exploitatie van de databank of ongerechtvaardigde schade toebrengt aan de rechtmatige belangen van de producent van de databank in de zin van art. 2 lid 1 onderdeel b Dw.

4.18. In dit verband stelt de rechtbank voorop dat het Hof van Justitie EG art. 7 lid 5 Databankenrichtlijn (96/9/EG), waarop art. 2 lid 1 onderdeel b Dw is gebaseerd, als volgt heeft uitgelegd:

'[H]andelingen 'in strijd met een normale exploitatie van [een] databank of waardoor ongerechtvaardigde schade wordt toegebracht aan de rechtmatige belangen van de fabrikant van de databank' [verwijzen] naar gedragingen waarvoor geen toestemming is gegeven en die ertoe strekken om door het cumulatief effect van opvragingen de gehele inhoud of een substantieel deel van de inhoud van een door het recht sui generis beschermde databank te reconstrueren en/of om door het cumulatief effect van hergebruik, de gehele inhoud of een substantieel deel van de inhoud van een dergelijke databank ter beschikking te stellen van het publiek, en die aldus ernstige schade toebrengen aan de investering van de samensteller van deze databank.' (voornoemd *Hill*-arrest, r.o. 89)

Het gaat er dus om of de door Innoweb verwerkte zoekopdrachten als cumulatief effect hebben dat Innoweb een substantieel deel van de databank van Wegener reconstrueert of aan het publiek ter beschikking stelt.

4.19. Van een reconstructie van een substantieel deel van de databank van Wegener is geen sprake. Innoweb legt de bij een zoekopdracht opgevraagde gegevens weliswaar vast op haar server, maar dat gebeurt slechts tijdelijk ten behoeve van de uitvoering van de be-

treffende zoekopdracht. Nadat de gebruiker een nieuwe zoekopdracht invoert, verdwijnen de eerdere zoekresultaten. Het herhaalde opvragen van niet-substantiële delen cumuleert dus nooit in de reconstructie van de gehele inhoud of een substantieel deel van de databank van Wegener. Daarom moet worden geconcludeerd dat de handelingen van Innoweb wat betreft het opvragen niet in strijd zijn met de normale exploitatie van de databank een geen ongerechtvaardigde schade toebrengen aan de rechtmatige belangen van Wegener.

4.20. Het ligt anders voor het hergebruik van de databank. Naar het oordeel van de rechtbank is het cumulatief effect van de vele zoekopdrachten die via Gaspedaal.nl worden uitgevoerd namelijk wel dat een substantieel deel van de databank van Wegener aan het publiek ter beschikking wordt gesteld. In dit verband stelt de rechtbank voorop dat Innoweb via Gaspedaal.nl gegevens uit nagenoeg alle 200 000 elementen van de databank aan het publiek ter beschikking stelt. Als onweersproken staat namelijk vast dat gegevens van nagenoeg alle advertenties worden hergebruikt. Van die advertenties hergebruikt Innoweb bovendien een aanzienlijk deel. In haar resultatenoverzichten neemt Innoweb namelijk 7 van de maximaal 24 beschikbare categorieën van gegevens over, te weten merk, model, uitvoering, bouwjaar, kilometerstand, prijs en een (verkleinde) foto. Daar komt bij dat Wegener onweersproken heeft aangevoerd dat als de investering is gedaan die noodzakelijk is om de gegevens die Innoweb hergebruikt te verkrijgen, controleren en presenteren, de aanvullende investering die nodig is om de overige gegevens te verkrijgen, controleren en presenteren relatief gering is. Gelet daarop moet worden geconcludeerd dat het deel van de databank dat Innoweb aan het publiek ter beschikking stelt, een substantiële investering vertegenwoordigt. Voor zover dat deel niet reeds in kwantitatief opzicht een substantieel deel vormt, is dus in ieder geval sprake van een substantieel deel in kwalitatief opzicht.

4.21. Het verweer van Innoweb dat alleen sprake kan zijn van een inbreuk op het databankenrecht als de elementen van de databank in hun geheel worden overgenomen, vindt geen steun in het recht. De wet en richtlijn bieden uit-

drukkelijk ook bescherming tegen het opvragen en hergebruiken van een deel van de inhoud van de databank. Niet valt in te zien waarom dat geen betrekking zou hebben op opvragen en hergebruiken van een deel van de inhoud van de elementen. Een andere uitleg zou bovendien meebrengen dat het databankenrecht eenvoudig zou kunnen worden omzeild door per element slechts een klein deel niet op te vragen en te hergebruiken.

4.22. Uit het feit dat Innoweb door het cumulatief effect van de vele zoekopdrachten via Gaspedaal.nl een substantieel deel van de databank van Wegener aan het publiek ter beschikking stelt, volgt dat het handelen van Innoweb ernstige schade toebrengt aan de investering van Wegener (zie de laatste zin van het in r.o. 4.18 opgenomen citaat uit het *Hill*-arrest). Het betoog van Innoweb dat Wegener haar schade onvoldoende heeft onderbouwd, slaagt daarom niet.

4.23. Ook het betoog van Innoweb dat Gaspedaal.nl niet schadelijk, maar juist voordelig is voor Wegener omdat Innoweb bezoekers van Gaspedaal.nl doorleidt naar Autotrack.nl, en aldus ook nieuwe bezoekers naar Autotrack.nl trekt en extra internetverkeer voor Autotrack.nl genereert, treft geen doel. Gegeven het feit dat het vele hergebruik van de databank erin resulteert dat een substantieel deel van de databank aan het publiek ter beschikking wordt gesteld, is het aan Wegener om te bepalen of de eventuele voordelen van het hergebruik opwegen tegen de nadelen en of het hergebruik is toegestaan.

conclusie

4.24. Op grond van het voorgaande moet worden geconcludeerd dat Innoweb met Gaspedaal.nl inbreuk maakt op het databankenrecht van Wegener. Daaruit volgt dat het gevorderde verbod kan worden toegewezen op de hierna weergegeven wijze. Tevens volgt uit de vaststelling van de inbreuk dat aannemelijk is dat de mogelijkheid bestaat dat Wegener schade heeft geleden. Dat is voldoende voor de verwijzing naar een schadestaatprocedure. Ook de vordering tot vergoeding van de schade op te maken bij staat is daarom toewijsbaar.

4.25. Wegener heeft niet toegelicht waarom zij belang heeft bij de gevorderde verklaring voor recht met betrekking tot de inbreuk op haar data-

bankenrecht, naast het gevorderde verbod en de gevorderde schadevergoeding. De verklaring voor recht zal daarom worden afgewezen.

4.26. Wegener heeft ook niet toegelicht waarom zij belang heeft bij haar vorderingen met betrekking tot het auteursrecht, de geschriftenbescherming en het onrechtmatig handelen, naast de vorderingen met betrekking tot haar databankenrecht. Daarom zullen de eerstgenoemde vorderingen worden afgewezen en kan het beroep van Wegener op het auteursrecht, de geschriftenbescherming en het onrechtmatig handelen buiten beschouwing worden gelaten. Ook het beroep op de algemene voorwaarden van Wegener kan buiten beschouwing blijven, reeds omdat de vorderingen geen betrekking hebben op de gestelde schending van die voorwaarden.

proceskosten

4.27. Innoweb zal als grotendeels in het ongelijk gestelde partij worden veroordeeld in de proceskosten. Die kosten zullen echter niet worden begroot conform het indicatietarief voor IE-zaken aangezien Innoweb betwist dat kosten van die omvang zijn gemaakt. Zoals aangegeven in de toelichting op de indicatietarieven doen de tarieven geen afbreuk aan de regel dat slechts werkelijk gemaakte proceskosten worden vergoed. De tarieven geven een indicatie van het maximale bedrag dat door de bank genomen als redelijk en evenredig kan worden aangemerkt. Een aanspraak op het indicatietarief bestaat dus alleen indien voldoende onderbouwd wordt gesteld dat ten minste die kosten daadwerkelijk zijn gemaakt. Aan die eis heeft Wegener niet voldaan.

4.28. Wegener heeft slechts een afschrift van een e-mailbericht aan de advocaat van Innoweb overgelegd. Daarin worden een aantal werkzaamheden en afgeronde bedragen genoemd (bijvoorbeeld: 'Bestuderen en opzoeken stukken: circa €4000'). Dat voldoet niet aan de eis, genoemd in de toelichting op de indicatietarieven, dat in ieder geval verwacht mag worden dat gedetailleerd opgave wordt gedaan van het uurtarief, het aantal gewerkte uren, met een concrete omschrijving van de werkzaamheden. Daarom zullen de proceskosten als volgt worden begroot conform het liquidatietarief:

– dagvaarding €71,80

- vast recht €251
- salaris procureur €768 (2,0 punten × tarief €384)

Totaal €1090,80.

5. De beslissing

De rechtbank

5.1. beveelt Innoweb zich binnen 48 uur na betekening van dit vonnis te onthouden van iedere inbreuk op de databankrechten van Wegener, in het bijzonder het hergebruiken van (gegevens opgenomen in) de Autotrack.nl databank;

5.2. beveelt Innoweb een onmiddellijk opeisbare dwangsom van €10.000 aan Wegener te betalen voor elke dag (een gedeelte van een dag voor een gehele gerekend) dat Innoweb – geheel of gedeeltelijk – in strijd handelt met het onder 5.1 genoemde bevel;

5.3. veroordeelt Innoweb tot het betalen van een schadevergoeding aan Wegener, op te maken bij staat en te vereffenen volgens de wet, voor de schade die Wegener als gevolg van de inbreuk op haar databankrechten heeft geleden;

5.4. veroordeelt Innoweb in de proceskosten, tot op heden begroot op €1090,80.

Dit vonnis is gewezen door mr. P.H. Blok en in het openbaar uitgesproken op 11 februari 2009.

Noot

Nadat eind 2007 de Voorzieningenrechter¹ nog oordeelde dat de zoekmachine Gaspedaal.nl het occasioneel aanbod van Wegeners website Autotrack.nl mocht doorzoeken en gedeeltelijk overnemen, heeft de bodemrechter nu geoordeeld dat dit niet meer is toegestaan. De argumentatie van dit vonnis roept nogal wat vragen op, en lijkt mij op onderdelen onjuist. Innoweb heeft inmiddels aangekondigd hoger beroep in te stellen², dus dit vonnis markeert nog niet het einde van de rechtsstrijd. Via de website Gaspedaal.nl exploiteert Innoweb een zogeheten 'metazoekmachine'. Op deze zoekmachine kan de bezoeker aan de hand van een aantal selectiecriteria het occasioneel aanbod van zeven verschillende autosites doorzoeken, waaronder die van eiseres Wegener: Autotrack.nl. Op basis van de zoekopdracht toont Gaspedaal.nl een resultatenlijst. In deze lijst neemt zij de foto, merk, type, bouwjaar en kilome-

terstand van de occasion(s) uit de AutoTrack databank over, met een *deep-link* naar de betreffende advertentiepagina(s) op Autotrack.nl. Dat blijft per zoekresultaat ruim binnen de grenzen die het Zoekalhuizen-arrest al stelde voor geoorloofd citeren van auteursrechtelijk beschermde werken, zoals in de Jaap-zaak concreet ingevuld met het criterium dat het overnemen van een foto ter grootte van een thumbnail en 155 tekens tekst binnen de grenzen van het citaatrecht blijft.³ Een korte schets van de partijen die betrokken zijn bij deze kwestie. In de eerste plaats de persoon die een auto te koop heeft. Hij betaalt aan Wegener een vergoeding om zijn advertentie via Autotrack.nl op internet te zetten. Zijn belang is om een zo groot mogelijk publiek te bereiken, en de auto zo snel mogelijk te verkopen. Dan is er de potentiële koper, die op zoek is naar een occasion. Hij moet op internet zijn weg vinden in een groot aanbod tweedehands auto's. Wie op internet naar een auto heeft gezocht – ik spreek uit ervaring – weet dat er veel tijd in het zoeken en vergelijken van auto's gaat zitten. Het belang van deze consument is om efficiënt de te koop staande auto's te vinden die binnen zijn selectiecriteria vallen. Zonder zoekmachines zou het internet onbegaanbaar zijn. Een *dedicated* zoekmachine zoals Gaspedaal.nl maakt het zoekproces van deze consument een stuk eenvoudiger. De autoverkoper en de potentiële koper zijn overigens in deze procedure geen partij. Dan is daar procespartij Wegener met haar website Autotrack.nl. Het business model daarvan is dat de persoon die zijn auto wil verkopen betaalt om zijn advertentie op Autotrack.nl te zetten, en daarnaast heeft Wegener inkomsten uit 'gewone' advertenties op de website Autotrack.nl. Die advertenties staan zowel op de homepage van Autotrack.nl als bij de individuele zoekresultaten. Autotrack.nl is gratis en zonder password voor iedereen te bekijken op internet. Procespartij Innoweb ten slotte is de exploitant van zoekmachine Gaspedaal.nl. Voor het gebruik van deze zoekmachine hoeft de consument niet te betalen. Het business model van Innoweb is dat er inkomsten worden gegenereerd met 'gewone' advertenties. Innoweb heeft geen eigen databank met auto-advertenties. Van belang is ten slotte dat de consument die een auto die via Autotrack.nl wordt aangeboden

daadwerkelijk wil kopen sowieso naar de website van Autotrack.nl moet. De gegevens over de verkoper zijn op Gaspedaal.nl niet overgenomen. Net als de Utrechtse Voorzieningenrechter is nu ook de Haagse Rechtbank van mening dat de verzameling gegevens die op Autotrack.nl staat een databank is in de zin van de databankwet. Er zitten gemiddeld meer dan 200.000 auto-advertenties in Autotrack.nl, en de bezwaren van Innoweb tegen de door Wegener gestelde investering van 4 miljoen Euro acht de rechter goeddeels onterecht. Er is substantieel geïnvesteerd, dus Wegener kan het databankrecht inroepen. De Rechtbank verwerpt vervolgens het betoog van Innoweb dat niet zijzelf maar de consument delen van de databank Autotrack.nl opvraagt en hergebruikt. De rol van Innoweb is niet louter technisch en passief. De Rechtbank oordeelt vervolgens dat er *per zoekopdracht* moet worden beoordeeld of er een substantieel deel van Autotrack.nl wordt opgevraagd of hergebruikt, en concludeert dat daar geen sprake van is. De rechter gaat er aldus aan voorbij dat wel de gehele databank van Autotrack.nl door Gaspedaal.nl toegankelijk wordt gemaakt. Gaspedaal.nl biedt immers toegang tot alle occasions die Autotrack.nl aanbiedt. In de literatuur⁴ wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds een technische benadering van het begrip hergebruik (wordt er technisch gezien daadwerkelijk gebruik gemaakt van een substantieel deel?), en anderzijds een functionele benadering (wordt de mogelijkheid van toegang geboden?). De rechter kiest in bovenstaand vonnis voor de eerste benadering, en oordeelt dat er – technisch gezien – geen substantieel deel van de databank van Au-

1 Voorzieningenrechter Utrecht 21 november 2007, *Computerrecht* 2008, 39 (m.nt Volgenant).

2 <http://www.gaspedaal.nl/persbericht-gaspedaal-in-hoger-beroep-tegen-wegener.php>.

3 *NVM-Zoekalhuizen Voorzieningenrechter* Arnhem 16 maart 2006, *Computerrecht* 2006, nr. 73 m.nt Struik, en in hoger beroep Hof Arnhem 4 juli 2006, *Computerrecht* 2007, 5 (m.nt Volgenant), en *Jaap.nl: Voorzieningenrechter Alkmaar* 7 augustus 2007, *Computerrecht* 2007, 174 (m.nt Volgenant), Gerechtshof Amsterdam 13 december 2007, *LJN BC0125* en Voorzieningenrechter Alkmaar 24 januari 2008, *LJN BC2614*.

4 A. Beunen, *Protection for Databases, The European Database Directive and its effects in the Netherlands, France and the United Kingdom*, Wolf Legal Publishers, 2007.

totrack.nl wordt overgenomen door Gaspedaal.nl. Daar kun je ook anders over denken⁵, maar naar mijn mening oordeelt de rechter terecht dat geschillen over het hergebruiken van niet-substantiële delen van databanken niet via de band van het hergebruik moeten worden beslecht.

Vervolgens spitst het vonnis zich dus terecht toe op de vraag of er sprake is van herhaald en systematisch opvragen en hergebruiken van niet-substantiële delen. En daar wordt het vonnis interessant, want hierover is nog nauwelijks jurisprudentie. Art. 2, lid 1 sub b Databankenwet luidt:

'De producent van een databank heeft het uitsluitende recht om toestemming te verlenen voor de volgende handelingen: (...) b. het herhaald en systematisch opvragen of hergebruiken van in kwalitatief of in kwantitatief opzicht niet-substantiële delen van de inhoud van een databank, voorzover dit in strijd is met de normale exploitatie van die databank of ongerechtvaardigde schade toebrengt aan de rechtmatige belangen van de producent van de databank.'

De Rechtbank overweegt in rechts-overweging 4.17 dat niet in geschil is dat de handeling van Innoweb kunnen worden aangemerkt als het herhaald en systematisch opvragen van niet-substantiële delen. Innoweb heeft in haar aankondiging dat zij in hoger beroep gaat al aangegeven dat dit niet 'systematisch' gebeurt, dus dit element zal in appel nader worden beoordeeld⁶.

Het Hof van Justitie heeft dit onderdeel van de Databankenrichtlijn in 2004 uitgelegd in het arrest British Horseracing Board – William Hill.⁷ De Rechtbank zoekt aansluiting bij dat arrest, en citeert in rechtsoverweging 4.18 een onderdeel van dat arrest. Ik meen dat de argumentatie die de Rechtbank vervolgens op basis van dit arrest hanteert niet juist is. Ik doel op de rechtsoverwegingen 4.22 en 4.23. Daar stelt de Rechtbank dat uit het feit dat Innoweb een substantieel deel van de databank van Wegener aan het publiek ter beschikking stelt, volgt dat zij ernstige schade toebrengt aan Wegener. De Rechtbank baseert dit kennelijk op het woordje 'aldus' in de laatste zin van het door haar in rechtsoverweging 4.18 geciteerde onderdeel van het William Hill-

arrest, dat ik hier voor de leesbaarheid van deze annotatie herhaal:

89. In deze omstandigheden verwijzen handelingen 'in strijd met een normale exploitatie van [een] databank of waardoor ongerechtvaardigde schade wordt toegebracht aan de rechtmatige belangen van de fabrikant van de databank' naar gedragingen waarvoor geen toestemming is gegeven en die er toe strekken om door het cumulatief effect van opvragingen de gehele inhoud of een substantieel deel van de inhoud van een door het recht sui generis beschermde databank te reconstrueren en/of om door het cumulatief effect van hergebruik, de gehele inhoud of een substantieel deel van de inhoud van een dergelijke databank ter beschikking te stellen van het publiek, en die aldus ernstige schade toebrengen aan de investering van de samensteller van deze databank. (vet OV)

De Rechtbank leest blijkbaar in het woordje 'aldus' dat schade een gegeven zou zijn, en niet hoeft te worden getoetst, zodra er herhaald en systematisch wordt opgevraagd of hergebruikt. Maar dat is mijns inziens een onjuiste interpretatie. Er moet wel degelijk eerst worden getoetst óf er sprake is van strijd met de normale exploitatie of ongerechtvaardigde schade aan de producent. Dat is nu juist de belangrijkste voorwaarde voor deze bescherming. Dat blijkt zowel uit de tekst van art. 7 lid 5 en art. 8 lid 2 van de Databankenrichtlijn, de implementatie daarvan in art. 2 lid 1 sub b van de Databankenwet (in het bijzonder het woord 'voorzover', dat duidelijk een voorwaarde stelt), de wetsgeschiedenis⁸ en de literatuur.⁹

De Rechtbank had dus moeten beoordelen óf er sprake is van schade aan het business model van Wegener. Het is onjuist dat het aan Wegener zou zijn om te bepalen of de eventuele voordelen van het hergebruik door Innoweb opwegen tegen de nadelen, zoals de Rechtbank in 4.23 overweegt. Het is aan de Rechtbank om dit te bepalen, en alleen wanneer in rechte komt vast te staan dat er strijd is met de normale exploitatie of ongerechtvaardigde schade wordt toegebracht, dan komt Wegener een beroep toe op haar databankenrecht.

Het uitgangspunt dat er op voorhand wel van kan worden uitgegaan dat

Gaspedaal.nl schade aan het business-model van Autotrack.nl toebrengt is ook in de literatuur te vinden. Bijvoorbeeld Visser neemt tot uitgangspunt dat een *dedicated* zoekmachine als Gaspedaal.nl vroeg of laat het einde van Autotrack.nl betekent.¹⁰ Ik meen dat die conclusie zonder concrete onderbouwing en toetsing van de schade (die ook nog eens 'ongerechtvaardigd' moet zijn) niet zomaar kan worden getrokken. Daarbij moet niet uit het oog worden verloren dat Gaspedaal.nl maar een deel van de voor de zoekende consument relevante gegevens overneemt. De consument zal voor een concrete vergelijking van auto's altijd nog naar de website van Wegener moeten gaan. Dan is toch relevant of Gaspedaal.nl al dan niet een 'aanzuigende werking' heeft en juist consumenten naar Autotrack.nl toeleidt, zoals Innoweb heeft gesteld. Bij de zoekresultaten binnen Autotrack.nl staan ook advertenties, en de inkomsten die Wegener genereert met de gemiddeld 200.000 auto-advertenties vallen ook niet weg doordat die advertenties ook via zoekmachines zoals Gaspedaal.nl worden gevonden. Deze zaak gaat ook over de informatievrijheid. Zoekmachines leveren toegang tot informatie op internet, en zijn daarmee een belangrijk instrument voor de informatiegaring geworden. Zolang zoekmachines zich in hun resultaten

5 Zie bijvoorbeeld de noot van Visser bij *Mediaforum* 2008-1, p.46 onder Voorzienenrechter Utrecht 21 november 2007 (*Wegener-Innoweb*), waarin voor de functionele benadering wordt gepleit.

6 Zie ook de noot van Overdijk in *Mediaforum* 2009/3 bij dit vonnis, waarin hij beargumenteert dat het opvragen niet systematisch gebeurt, omdat er geen systeem zal zitten in de zoekopdrachten van de gebruikers van Gaspedaal.nl.

7 HvJ EG 9 november 2004, (*British Horseracing Board-William Hill*), *Computerrecht* 2005, 4 (m.nt Struik).

8 Bijvoorbeeld in de Nota naar aanleiding van het verslag (*Kamerstukken II* 26 108, nr. 6): 'Het beslissende criterium is ook hier dat of de normale exploitatie in gevaar komt dan wel ongerechtvaardigde schade aan de producent wordt toegebracht.'

9 Beunen, o.c. noot 4, p. 201 e.v., waarin deze 'two-step' test wordt vergeleken met de auteursrechtelijke driestappentoeets.

10 Noot Visser in *Mediaforum* 2008/1 onder Voorzienenrechter Utrecht 21 november 2007 (*Wegener-Innoweb*) en ook zijn bijdrage met de titel *Doorzoekaladedatabanken.nl* aan de *Dommering-bundel, Opstellen over informatierecht aangeboden aan prof. Mr. E.J. Dommering, Otto Cramwinckel*, 2008.

beperken tot het opnemen van korte citaten uit vrij toegankelijke websites (in die zin dat er geen password of andere toegangscode voor nodig is om die websites te raadplegen), zal dat mijns inziens niet snel onrechtmatig zijn. Indien andere zoekmachines, zoals bijvoorbeeld Google, langs de lat van bovenstaande uitspraak van de Haagse Rechtbank zouden worden gelegd, zou het gevolg zijn dat zoekmachines alleen nog met toestemming van databankrechthebbers zoals Wegener resultaten mogen tonen aan consumenten. Dat is vanuit de praktijk bezien een onwenselijke uitkomst. En ook vanuit juridisch oogpunt dient dat resultaat kritisch te worden beoordeeld. Wat onder de auteursrechtelijke beperkingen zoals het citaatrecht is toegestaan, zou dan door het databankenrecht worden verboden.

Alleen onder bijkomende omstandigheden zal het naar mijn mening toch onrechtmatig kunnen zijn om te verwijzen middels een klein fotootje en een korte tekst naar op zichzelf openbare en legale informatie. Het databankenrecht biedt daartoe aanknopingspunten, maar alleen als er strijd is met de normale exploitatie of ongerechtvaardigde schade wordt toegebracht. Dat is dus de uitzondering op de regel. Het uitgangspunt is dat de rechtmatige gebruiker (en in het geval van een openbaar toegankelijke website zoals Autotrack.nl is mijns inziens iedereen die die website bezoekt in beginsel een rechtmatige gebruiker¹¹, dus de zoekmachines zoals Gaspedaal.nl en hun gebruikers ook) niet-substantiële delen van databanken vrijelijk mag gebruiken. Het Hof van Justitie heeft in rechtsoverweging 84 van het William Hill-arrest dit uitzonderingskarakter benadrukt:

die de rechten en plichten van de rechtmatige gebruiker regelen.

3.1. De producent van een databank welke op enigerlei wijze aan het publiek ter beschikking is gesteld mag de rechtmatige gebruiker van die databank niet verhinderen in kwalitatief of kwantitatief opzicht niet-substantiële delen van de inhoud ervan op te vragen of te hergebruiken. Voorzover de rechtmatige gebruiker toestemming heeft om slechts een deel van de databank op te vragen of te hergebruiken, geldt de eerste zin slechts voor dat deel.

3.2. Bij overeenkomst kan niet ten nadele van de rechtmatige gebruiker van het eerste lid worden afgeweken.

4. De rechtmatige gebruiker van een databank welke op enigerlei wijze aan het publiek ter beschikking is gesteld, mag geen handelingen verrichten waardoor hij de normale exploitatie van de databank in gevaar brengt of ongerechtvaardigde schade aan de producent toebrengt.

Kortom, het uitgangspunt is dat rechtmatige gebruikers niet-substantiële delen mogen opvragen en hergebruiken. De informatievrijheid is ermee gediend als informatie die vrijelijk en gratis beschikbaar is op internet ook via zoekmachines kan worden gevonden. Beperking van dat recht is een uitzondering op dat beginsel. Voorwaarde voor een beroep op die uitzondering is dat de normale exploitatie van de databank in gevaar wordt gebracht, of dat er ongerechtvaardigde schade aan de producent wordt toegebracht. Maar dat moet dan wel worden aangetoond. In hoger beroep zullen deze elementen ongetwijfeld nader aan de orde komen.

O.M.B.J. Volgenant¹²

(1) *'Dienaangaande volgt uit artikel 8, lid 1, en uit overweging 42 van de richtlijn dat de samensteller van een databank de rechtmatige gebruiker van deze databank in beginsel niet kan verhinderen een niet-substantieel deel van de inhoud daarvan op te vragen of te hergebruiken. Artikel 7, lid 5, van de richtlijn, dat de samensteller van een databank toestaat zich onder bepaalde voorwaarden tegen dergelijke handelingen te verzetten, vormt dus een uitzondering op dit beginsel.' Dit is geïmplementeerd in art. 3 en 4 van de Databankenwet,*

11 In de Memorie van Toelichting bij de Databankenwet (*Kamerstukken II 26 108, nr. 3*) is gewezen op de mogelijkheid dat onder het begrip 'rechtmatige gebruiker' ook gebruikers vallen die geen formele overeenkomst met de producent van de databank hebben gesloten. Beunen (o.c. noot 4, p. 213 e.v.) wijst erop dat de Databank-richtlijn en diverse nationale implementaties geen duidelijkheid geven over het begrip 'rechtmatige gebruiker', en haalt een aantal schrijvers aan die een ruime interpretatie voorstaan.

12 O.M.B.J. Volgenant is advocaat bij Kennedy Van der Laan.

108 **Rechtbank Leuwarden (sector kanton)**
11 februari 2009
261463 CV EXPL 08-5204

kanton

Partijen:
inzake
de besloten vennootschap Lindorff Purchase b.v.,
hierna te noemen: Lindorff,
gevestigd te Zwolle,
eiseres,
gemachtigde: E.G. Boenink,
tegen:
[naam gedaagde],
hierna te noemen: [gedaagde],
wonende te [woonplaats],
gedaagde,
procederende in persoon.

Procesverloop

Op de bij dagvaarding vermelde gronden heeft Lindorff gevorderd om [gedaagde] te veroordelen tot betaling van € 1223,31 met rente en kosten. [gedaagde] heeft bij antwoord de vordering betwist. Na repliek en dupliek is vonnis bepaald op de stukken, waarvan de inhoud als hier ingelast geldt. Door partijen zijn producties in het geding gebracht.

Motivering

Vaststaande feiten

2.1. In dit geding kan van het volgende worden uitgegaan:
[gedaagde] heeft met T-Mobile Netherlands b.v. – verder aan te duiden als T-Mobile – een overeenkomst gesloten uit hoofde waarvan hij gebruik kon maken van het mobiele telecommunicatienetwerk van T-Mobile. Op de overeenkomst waren de algemene voorwaarden van Lindorff van toepassing. T-Mobile heeft op grond van wanbetaling conform haar algemene voorwaarden op 21 januari 2008 haar diensten buiten gebruik gesteld en vervolgens heeft zij, nadat [gedaagde] na aanmaning niet aan zijn verplichtingen voldeed, de overeenkomst buitengerechtelijk ontbonden. [gedaagde] heeft een zeer groot aantal